

UNIVERZITA SV.
CYRILA A METODA
V TRNAVE

DLHODOBÁ VÝSKUMNO- VÝVOJOVÁ STRATÉGIA UČM 2023–2030

Doc. Mgr. Ildikó Matušíková, PhD.
Prorektorka pre vedu a výskum

UČM

DLHODOBÁ VÝSKUMNO-VÝVOJOVÁ STRATÉGIA UCM 2023-2030

Ako uznávaná akademická inštitúcia je Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave (UCM) pripravená rozvíjať svoje výskumné úsilie, upevňovať svoje väzby s miestnymi a globálnymi komunitami a posilňovať globálny vplyv svojich tvorivých zamestnancov. Podporovaním kultúry tvorby poznatkov a inovácií sa UCM snaží rozšíriť rozsah a hĺbku svojich výskumných činností s cieľom riešiť naliehavé globálne výzvy a vytvárať zmysluplný spoločenský vplyv. Spoločným úsilím svojich úspešných tvorivých zamestnancov sa UCM snaží byť transformačnou silou pre udržateľnú budúcnosť.

Snahu o poskytovanie kvalitného zážitkového a personalizovaného vzdelávania pre konkurencieschopné študentstvo UCM esenciálne prepája s vykonávaním základného výskumu aj implementáciou jej výsledkov do praxe. Spoločne formulujeme vedecké otázky a hľadáme odpovede, ktoré sú východiskami pre nové objavy aj spoločenské zmeny. V súlade s poslaním UCM definovanom v jej Štatúte (VP 27/2022), tvorivá činnosť univerzity sa opiera o princípy academickej slobody, kritického myslenia, vedeckej integrity a etiky, excelentnosti a zodpovednosti, rovnosti a spolupatričnosti, vzájomnosti a úcte, prispôsobivosti aj udržateľnosti.

UCM svoje stratégie pre vedu a výskum nastavila v zmysle Národnej stratégie pre otvorenú vedu na roky 2021-2028 a Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030.

VÝCHODISKÁ A VÝSKUMNÝ PROFIL SÚČASTÍ UCM

Filozofická fakulta je najpestrejšou a najrozmanitejšou fakultou na UCM z pohľadu počtu študijných odborov, čo sa prejavuje aj v diverzite vedecko-výskumnej činnosti. Na svojich pracoviskách fakulta realizuje synchronný výskum jazykového systému slovenčiny a diachrónny výskum slovenského jazyka vo vzťahu k celoslovanskému jazykovému areálu a študuje didaktiku slovenského jazyka, literatúry a slohu. Reflektuje na mnohé historicko-kultúrne otázky ako diferencované religiózne tradície; študuje Slovenské dejiny v stredoeurópskom kontexte. Fakulta prispieva k riešeniu spoločenských otázok vrátane etnických procesov či ideologických a kultúrnych premien, psychológie rôznych typov problémového správania, etických otázok modernej doby a pod. Fakulta má tri silné jazykovedné katedry (rusistiky, germanistiky, anglistiky a amerikanistiky) aj katedru pedagogiky.

Fakulta masmediálnej komunikácie ako prvá na Slovensku začala poskytovať komplexné vzdelanie v oblasti mediálnej komunikácie a je alma mater mnohých úspešných žurnalistov, mediálnych odborníkov, marketérov, moderátorov, hovorcov, pracovníkov reklamných, marketingových a PR agentúr, herných a vývojárskych štúdií a organizácií ako aj renomovaných pedagógov a odborníkov z praxe. Jej výskum je dôležitý najmä v kontexte poznávania médií, účinkov médií na spoločnosť, tvorby nových metód edukácie mediálnej výchovy, marketingových postupov, sledovania nákupného správania, vývoju a dizajnovaniu hier, používaniu jazyka v médiách, či vývoj a príprava metód výchovy nových žurnalistov a mediálnych pracovníkov. Na fakulte pôsobia okrem významných vedeckých kapacít aj mnohí uznávaní experti z praxe.

Vedy a výskum Fakulty prírodných vied dlhodobo preukazuje úspešnosť v oblastiach ako analytická a bioanalytická chémia, molekulárna biológia, moderné biotechnológie, rastlinné biotechnológie, environmentálne biotechnológie, rádioekológia a nukleárna analýza, environmentálne inžinierstvo, biofotonika a ich aplikácie pre životné prostredie a biomedicínu, ako aj v oblasti informatiky s orientáciou na počítačové siete, grafické a multimediálne aplikácie a informačnú bezpečnosť.

Fakulta sociálnych vied sa zameriava na výučbu a výskum v sociálnych vedách s dôrazom na oblasti politických vied, európskych štúdií, verejnej správy a verejnej politiky ako aj sociálnych služieb a poradenstva. Okrem vzdelávania zastrešuje prednášky renomovaných domácich aj zahraničných odborníkov, odborné stáže a workshopy, poskytuje poradenstvo pre verejné inštitúcie, samosprávy, tvorcov politik aj sociálnych pracovníkov. Výsledky výskumu nachádzajú široké spoločenské uplatnenie.

Fakulta zdravotníckych vied (FZV) vznikla v júni 2020 transformáciou Inštitútu fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (IFBLR), na ktorého tradíciu nadväzuje. Vznikom IFBLR sa v roku 2005 rozšírila ponuka študijných programov UCM o atraktívne nelekárske študijné programy Fyzioterapiu a neskôr Rádiologickú techniku. Oba programy pripravujú do praxe odborníkov, po ktorých je značný dopyt v nemocniciach, zdravotníckych zariadeniach, špecializovaných diagnostických centrách či fitness centrách u nás aj v zahraničí. Vedecko-výskumné aktivity fakulty sú zamerané najmä na problematiku diagnostiky, prevencie a liečby porúch pohybového aparátu, posturálnej stability, telerehabilitácie, prevencie pádov u seniorov a radiačnej ochrany.

Inštitút manažmentu je najmladšou súčasťou UCM v Trnave a so svojím študijným programom Manažment v turizme a hotelierstve dopĺňa nevyplnené miesto v škále študijných programov nielen na Univerzite sv. Cyrila Metoda, ale aj na celom Slovensku. V rámci výskumnej oblasti sa zameriava komplexne na oblasť cestovného ruchu, manažmentu v kontexte 4.0, gamifikáciu v personálnom manažmente, na špecifiká generácie Z v pracovnom procese, marketingu a i. Prieskumom a ich spracovaní sa venujú tak pedagogický pracovníci, ako aj študenti.

STRATEGICKÉ CIELE (SC) VÝSKUMU A VÝVOJA UCM

Strategické ciele výskumu a vývoja UCM formulované v zmysle Dlhodobého zámeru univerzity sú nasledovné:

Strategický cieľ 1: Proaktívne zapájanie vedy a výskumu do riešenia súčasných sociálnych, kultúrnych, zdravotných, environmentálnych a technologických výziev, ktorým spoločnosť čelí v záujme formovania udržateľnej spoločnosti.

Strategický cieľ 2: Posilňovanie postavenia univerzity ako silného a spoľahlivého partnera na národnej aj medzinárodnej úrovni podporovaním kultúry vedeckej excelentnosti, poskytovaním spoľahlivých podporných systémov a presadzovaním neustáleho odborného rozvoja. Podpora cielených investícií do zdrojov, infraštruktúry a mentorských programov pre formovanie živej výskumnej komunity, ktorá neustále prináša výnimočné vedecké príspevky.

Strategický cieľ 3: Využitie jedinečných silných stránok a špecifik rôznych oblastí výskumu na jednotlivých súčastiach univerzity, podpora prostredia inovácií a interdisciplinárneho výskumu pre vývoj riešení pre spoločenskú prax. Prispôsobovanie politik a postupov koncepciám otvorenej vedy v záujme vedeckej integrity a etiky, transparentnosti, spolupráce a zdieľania znalostí.

Strategický cieľ 4: Podpora a rozvoj vedeckého potenciálu doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov. Poskytovanie príležitostí pre ich zapojenie do inovatívnych výskumných aktivít a získavanie medzinárodných skúseností, rozvíjanie ich interdisciplinárnych kompetencií a konkurencieschopnosti v akademickej sfére, priemysle a iných profesionálnych prostrediach.

Strategický cieľ 5: Optimalizácia a rozširovanie podmienok pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti vedy a výskumu a vytvorenie dynamického, inkluzívneho a globálne prepojeného výskumného ekosystému. Kultivácia prosperujúcej výskumnej komunity, ktorá prekračuje geografické hranice, podnecuje inovácie a spoločne rieši zložité globálne výzvy prostredníctvom spoločného vedeckého úsilia.

OPATRENIA NA DOSIAHNUTIE STRATEGICKÝCH CIEĽOV (SC)

Strategické ciele je možné dosiahnuť uplatňovaním určitých všeobecných konceptov a postupov, ktoré ich podporujú integračne v zmysle celkového rámca priorít vedy a výskumu. Na druhej strane, niektoré opatrenia sú špecifické pre konkrétne strategické ciele.

Opatrenia pre SC1: *Proaktívne zapájanie vedy a výskumu do riešenia súčasných sociálnych, kultúrnych, zdravotných, environmentálnych a technologických výziev, ktorým spoločnosť čelí v záujme formovania udržateľnej spoločnosti.*

Efektívna spolupráca naprieč súčasťami univerzity, inštitúciami, sektormi a medzinárodnými hranicami je kľúčová pre riešenie výskumných výziev spoločnosti. Na riešenie zložitých a naliehavých globálnych a spoločenských problémov je nevyhnutné široké a inkluzívne chápanie sveta, ktoré zahŕňa rôzne znalostné systémy a interdisciplinárne prístupy. Vývoj udržateľných riešení si vyžaduje integráciu členov tímu z rôznych odborov s rôznorodými metodologickými znalosťami.

O1: Vypracovanie rámca pre rozvoj strategických výskumných priorít univerzitných súčastí založených na zdravotných, sociálnych, kultúrno-historických, technických, environmentálnych a spoločenských výziev na pozadí rozvojových cieľov tisícročia a konceptov trvalo udržateľného rozvoja. Vytváranie synergií v rámci celej univerzity.

O2: Identifikácia a pravidelné prehodnocovanie perspektívnych oblastí pre strategickú podporu excelentnej vedy a výskumu.

O3: Vytváranie platforiem pre vytváranie medziodborových výskumných tímov a realizáciu relevantného výskumu v rámci univerzitných súčastí aj celej univerzity. Identifikovanie a systematická podpora excelentných výskumných tímov.

O4: Rozvíjanie dlhodobého prepojenia a spolupráce s aplikačnou praxou, štátnou správou a miestnou samosprávou, tvorcami politik, zástupcami tretieho sektora a pod. Definovanie podmienok a formalizácia partnerstiev.

O5: Strategická popularizácia výsledkov tvorivej činnosti; nastavenie konceptu, nástrojov, foriem komunikačných kanálov a partnerov.

VÝSLEDKY A INDIKÁTORY

- V1.1 Vytvorenie rámca pre spoluúčasť univerzity na riešení rozvojových cieľov milénia
- V1.2 Počet projektov a aktivít univerzity, ktoré reflektujú na rozvojové ciele milénia (rastúci trend)
- V1.3 Počet projektov a aktivít univerzity, ktoré reflektujú na udržateľné riešenia v rôznych oblastiach spoločnosti (rastúci trend)

Opatrenia pre SC2: *Posilňovanie postavenia univerzity ako silného a spoľahlivého partnera na národnej aj medzinárodnej úrovni podporovaním kultúry vedeckej excelentnosti, poskytovaním spoľahlivých podporných systémov a presadzovaním neustáleho odborného rozvoja. Podpora cielených investícií do zdrojov, infraštruktúry a*

mentorských programov pre formovanie živej výskumnej komunity, ktorá neustále prináša výnimočné vedecké príspevky

Na posilnenie pozície univerzity ako spoľahlivého partnera na národnej a medzinárodnej úrovni je nevyhnutné vytvárať podmienky pre formovanie, monitorovanie a motiváciu vedeckej excelentnosti. Pre naplnenie cieľa sú potrebné nasledovné opatrenia:

O1: Systematické prepájanie vzdelávacieho procesu s výskumnými aktivitami, integrácia študentstva do projektových aktivít, podpora výskumných stáží v zahraničí. Rozšírenie portfólia vzdelávania v angličtine, podpora integrácie zahraničných expertov do vzdelávacieho procesu (a naopak).

O2: Systematizácia pravidelného hodnotenia výkonov tvorivých pracovníkov, poskytnutie príslušných podporných systémov a nástrojov. Nastavenie motivačnej politiky, rozšírenie podpory odborného rozvoja tvorivých zamestnankýň a zamestnancov. Vytvorenie rámca pre politiku ľudských zdrojov.

O3: Podpora rozvoja Univerzitého vedeckého parku, vytvorenie a pravidelná aktualizácia databázy pre ponuku expertíz a spoluprácu v rámci univerzity aj smerom navonok.

O5: Založenie, podpora a rozvoj platformy pre transfer poznatkov do praxe. Podpora kultúry inovácií (realizácia školení, workshopov, poskytovanie usmernení; vytvorenie motivačného mechanizmu).

VÝSLEDKY A INDIKÁTORY

V2.1 Zavedené systematizované a pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie rôznych ukazovateľov kvality vedy a výskumu na univerzite

V2.2 Pozícia univerzity v medzinárodných rankingoch

V2.3 Podiel vedeckých výstupov, ktoré sú indexované v svetových multidisciplinárnych citačných databázach (Web of Science, Scopus a ďalšie relevantné) z celkového počtu výstupov UCM (rastúci trend)

Opatrenia pre SC3: *Využitie jedinečných silných stránok a špecifik rôznych oblastí výskumu na jednotlivých súčiastiach univerzity, podpora prostredia inovácií a interdisciplinárneho výskumu pre vývoj riešení pre spoločenskú prax. Prispôsobovanie politik a postupov koncepciám otvorenej vedy v záujme vedeckej integrity a etiky, transparentnosti, spolupráce a zdieľania znalostí.*

Využitie jedinečných silných stránok a špecifik rôznych oblastí výskumu na fakultách univerzity môže viesť k významným prínosom prostredníctvom interdisciplinárneho výskumu a spolupráce. Umožňuje riešiť komplexné spoločenské výzvy z viacerých perspektív, podporovať inovácie a vytvárať praktické riešenia s priamym vplyvom na spoločenskú prax. Prekonávaním tradičných disciplinárnych hraníc UCM podporí holistické riešenie problémov a zvyšuje celkovú kvalitu a relevantnosť svojich výstupov výskumu.

O1: Podpora kultúry spolupráce na fakultách pre spoluprácu a zapájanie sa do interdisciplinárnych projektov, vytváranie otvoreného a inkluzívneho prostredia.

Sprostredkovanie medziodborovej výmeny nápadov a odborných znalostí cez aktivity Centra pre podporu vedy, výskumu a umeleckej činnosti na UCM (celouniverzitné semináre a workshopy, celouniverzitné projekty, interdisciplinárne konferencie, management platforiem vytvorených v kontexte vedy a výskumu, vytváranie príležitostí pre spoločné vedenie postgraduálnych študentov a spoločné publikačné príležitosti, vytváranie interdisciplinárnych výskumných sietí a zriaďovanie digitálnych repozitárov pre výstupy interdisciplinárneho výskumu a pod.).

O2: Zavedenie interdisciplinárnych (celouniverzitných) kurzov, predmetov a programov, ktoré študentom všetkých stupňov vysokoškolského štúdia umožnia získať vedomosti a zručnosti z viacerých odborov; vytváranie príležitostí zapojenia sa do interdisciplinárneho výskumu.

O3: Systematické zapájanie komúní mimo akademického prostredia (jednotlivcov, obce, priemysel, mimovládne organizácie atď.) vytváranie a formalizácia regionálnych, národných a medzinárodných partnerstiev.

O4: Vypracovanie komplexnej stratégie univerzity pre otvorenú vedu, ktorá bude v súlade s medzinárodným vývojom vrátane povinného publikovania s otvoreným prístupom, ako je uvedené v politike Horizont Európa a USA.

O5: Vytvárať etickejšie publikačné a vydavateľské prostredie na univerzite; zaviesť opatrenia na identifikáciu a riešenie predátorského správania časopisov a vydavateľov, preskúmať nákladovo efektívne spôsoby publikovania v režime otvoreného prístupu, podporiť postupy otvoreného vedeckého publikovania vrátane zverejňovania výskumných údajov

O6: Vytvoriť potrebné podmienky a sformulovať plán na implementáciu zmien, ktoré na Slovensku nariaďuje európska legislatíva o dátovom priestore.

VÝSLEDKY A INDIKÁTORY

V3.1 Vytvorený Strategický rámec pre otvorenú vedu

V3.2 Počet podaných a úspešnosť získavania domácich a medzinárodných celouniverzitných projektov rôzneho typu (rastúci trend)

V3.3 Počet výstupov a realizovaných expertíz pre spoločenskú prax

Opatrenia pre SC4: Podpora a rozvoj vedeckého potenciálu doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov. Poskytovanie príležitostí pre ich zapojenie do inovatívnych výskumných aktivít a získavanie medzinárodných skúseností, rozvíjanie ich interdisciplinárnych kompetencií a konkurencieschopnosti v akademickej sfére, priemysle a iných profesionálnych prostrediach.

Podpora a rozvoj vedeckého potenciálu doktorandov a mladých výskumných pracovníkov je pre univerzitu nevyhnutná, aby vychovala novú generáciu vedcov a výskumníkov. Poskytnutím príležitostí na inovatívne výskumné aktivity, medzinárodné skúsenosti a interdisciplinárny rozvoj ich univerzita vybavuje potrebnými kompetenciami a konkurencieschopnosťou pre akademické aj iné profesionálne prostredie. Investovaním do rastu a úspechu doktorandov univerzita nielen posilňuje

svoju výskumnú kapacitu, ale aj prispieva k rozvoju poznania a spoločnosti. V záujme týchto zámerov UCM predpokladá nasledovné opatrenia:

O1: Nastavenie podmienok a kritérií náboru pre identifikáciu tých záujemcov a záujemkyne o doktorandské štúdium, ktorí sú vnútorne vysoko motivovaní, disponujú kľúčovými odbornými, jazykovými aj sociálnymi zručnosťami a schopnosťami pre úspešné štúdium v zmysle štandardov univerzity (v domácom aj medzinárodnom priestore).

O2: Nastavenie procesov pre systematickú a kontinuálnu podporu, vyhodnocovanie úspešnosti doktorandského štúdia aj obmedzenie vznikajúcich rizík.

O3: Realizácia aktivít a služieb vytvorených /poskytnutých pre doktorandov pre rozvoj ich kompetencií (informačná gramotnosť, jazykové kurzy, odborné sociálne siete a pod.).

O4: Podpora zapájania doktorandov a doktorandiek do projektovej činnosti a medzinárodnej spolupráce, posilnenie interdisciplinarity ich štúdia/výskumu prostredníctvom ponuky kurzov z iných disciplín atď.

O5: Intenzívne zapájanie doktorandov a doktorandiek do prezentácie a popularizácie výsledkov svojej tvorivej činnosti (odborné aktivity a konferencie, akcie pre laickú verejnosť)

O6: Podpora publikačných aktivít doktorandov a doktorandiek v indexovaných svetových multidisciplinárnych citačných databázach (Web of Science, Scopus a iné relevantné databázy)(napr. zavedením štandardov, motivačnej schémy, schéma internej podpory doktorandského výskumu a pod.)

VÝSLEDKY A INDIKÁTORY

V4.1 Podiel úspešných absolventov doktorandského štúdia v rámci štandardnej doby štúdia (rastúci trend)

V4.2 Podiel doktorandov, ktorí absolvovali zahraničnú stáž a priemerná dĺžka stáží (rastúci trend)

V4.3 Počet výstupov doktorandov indexovaných v hlavných svetových multidisciplinárnych citačných databázach (Web of Science, Scopus a iné relevantné databázy) (rastúci trend)

V4.4 Počet aktivít a služieb vytvorených /poskytnutých pre doktorandov pre rozvoj ich kompetencií

Opatrenia pre SC5: *Optimalizácia a rozširovanie podmienok pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti vedy a výskumu a vytvorenie dynamického, inkluzívneho a globálne prepojeného výskumného ekosystému. Kultivácia prosperujúcej výskumnej komunity, ktorá prekračuje geografické hranice, podnecuje inovácie a spoločne rieši zložité globálne výzvy prostredníctvom spoločného vedeckého úsilia.*

V záujme rozvoja vedy a výskumu, univerzita môže optimalizovať podmienky pre medzinárodnú spoluprácu, podporovať dynamický a globálne prepojený výskumný ekosystém a rozvíjať prosperujúcu výskumnú komunitu pomocou nasledovných opatrení:

- O1: Vytvorenie spoločných výskumných, umeleckých a inovačných centier s domácimi a zahraničnými vysokými školami a výskumnými inštitúciami
- O2: Vypracovanie a aktualizácia konceptu výskumných priorít základného a aplikovaného výskumu univerzity v nadväznosti na európske misie, s nastavením merateľných ambiciózných cieľov a procesov smerujúcich k ich riešeniu.
- O3: Vytvorenie a rozvoj štruktúr pre podporu medzinárodnej výskumnej spolupráce a projektovej prípravy na univerzite (napr. projektové centrum, Centru pre podporu vedy, výskumu a umeleckej činnosti, schéma informovanosti o príkladoch dobrej praxe a pod.)
- O4: Zapojenie univerzity do medzinárodných výskumných konzorcií a sietí, zabezpečenie východísk pre otvorené zdieľanie dát z výskumu
- O5: Vytvorenie stratégie pre prezentovanie vedeckého portfólia, excelentného výskumu a expertíz UCM na medzinárodných platformách rôzneho zamerania
- O6: Posilnenie vydavateľskej činnosti UCM s dôrazom na registráciu v svetových multidisciplinárnych citačných databázach (Web of Science, Scopus, Nordic list a ďalšie relevantné)

VÝSLEDKY A INDIKÁTORY

- V5.1 Počet podaných a úspešnosť získavania medzinárodných výskumných grantov (rastúci trend)
- V5.2 Počet spoločných výskumných, umeleckých a inovačných centier s domácimi a zahraničnými vysokými školami a výskumnými inštitúciami
- V5.3 Počet vydávaných periodík registrovaných v svetových multidisciplinárnych citačných databázach (Web of Science, Scopus, Nordic list a ďalšie relevantné)

Dlhodobá výskumno-vývojová stratégia UCM 2023-2030 bola prerokovaná Kolégiom rektorky UCM v dňoch 4. – 5. septembra 2023.